

Guldmøntfod. Jeg vil sige, at ingen af disse Betragtninger forekomme mig at være særlig afgørende. Det er jo en sikker Sag, at Nødstilstand foreligger der ikke, i alt Fald paa dette Tidspunkt af Aaret her i Landet, og hvis man vilde motivere Lovforslaget ud fra den Ting, kunde man meget vel have ventet til efter den 20de eller 22de November og saa have forelagt et Lovforslag om Eftergivelse af Foraarskatten. Det er nemlig jo ganske sikkert, at Aaret er jo saaledes, at den allerede forfaldne Skat og den forestaaende Termins Renter nok vilde blive klarede, men at den Skat, som der er Fare for, og den Termin, som man kan vente sig, at Landbruget vil have vanskeligt ved at komme over, ganske sikkert vil blive Terminen 1894. For saa vidt altsaa, at der vil komme til at foreligge Nødstilstand eller uheldige Tilstande paa Grund af Aarets mindre heldige Vækst — Misvækst er jo vel nok et vel stærkt Udtryk — saa foreligger den ganske sikkert ikke i Øjeblikket, men vil komme til at foreligge paa et senere Standpunkt, saa der vil meget vel være Tid til Overvejelse. Jeg maa dernæst ogsaa erkende, at jeg tror, at det ærede Medlem for Tisted Amts 3dje Valgtreds (N. Andersen) har fuldkommen Ret, naar han tillod sig at hævde her, at dette Lovforslag ikke vilde kunne gavne Landbrugets Kredit. Jeg tror ikke, det skal hjælpe til at skabe lettere Former for Landbruget, til Erhvervelse, være sig af Driftslaan eller faste Prioriteter, at det alle Begne fra fremhæves, dels at Aaret har været et Misvækst-aar, dels at Landejendommenes Værdi er gaaet tilbage med fra $\frac{1}{3}$ til det halve af deres Værdi. Og endelig maa jeg sige, at ogsaa, naar jeg ser det under Synspunktet af en Erstatning for Overgangen fra Sølv- til Guldmøntfod, saa er der jo dog ogsaa noget der at sige, som man i sin Tid ogsaa mente havde Betydning i Læren om Erstatning. Det frafalder dette Lovforslag ganske ugenert, og dertil er da ikke noget at sige, at de bygge paa ny Principper; men i tidligere Tider hævdedes det og søgtes dokumenteret med Grunde, at Erstatningen kom de skadelidte til gode. Lovforslaget fraviger dette, det kan ikke nægtes; thi en stor Del af dem, som have levet under Sølvmøntfoden, have jo forlængst mistet deres Ejendomme og praktisere nu i Rivet paa forskellige Maade. Lovforslagets § 2 2det Stykke gaar ud paa, at for saa vidt Skatterne skulde erlægges eller ere erlagte af en anden end den, der er Bruger af den Del af den paagældende Ejendom, der ifølge § 1 betinger Skatternes Frafaldelse, har saadan Bruger Krav paa Refusion af det ifølge § 1 frafaldne Statte-

beløb hos Ejeren af Ejendommen. Efter min Mening vil det i Henhold til denne Bestemmelse kunne ske, at naar en Enke har to Ejendomme og har overladt en Svigersøn eller en Søn den ene til Brug uden Vederslag, kunde denne komme til hende og sige. Nu har Lovgivningsmagten givet mig som er Bruger, Ret til at faa det Stattebeløb, som Du i Henhold til § 1 er fri for. Og saa det kunde jo være grumme rigtigt og fornuftigt, thi Lovgivningsmagten taer ingen smaalige Hensyn i nogensomhelst Retning. Men jeg vil sige, at maaste kan der dog være nogen alvorlig Tvivl om, at denne Bestemmelse efter sit Indhold vil være egnet til at gaa igennem. Tværtimod, naar jeg har set paa Indholdet, er jeg kommen til at tænke lidt paa den smukke fjerde Sætning: Et daarligt Hoved, men et godt Hjerte, og det er den Betragtning, der gør, at jeg ikke kan nægte mig ogsaa at stemme for dette Lovforslag. Naar dette Lovforslag er gaaet igennem her i Tinget, ser jeg ikke rettere, end at man har anerkendt et nyttigt og frugtbart Princip, nemlig dette, at det er Statens Pligt under nedadgaende Konjunkturer og vanskelige Tider at eftergive Folk deres Øelser, og jeg ser ikke rettere, end at det Ting, der har vedtaget dette Forslag, vil ganske umulig i Fremtiden kunne nægte sin Støtte til gennem Statsklassen at afhjælpe ekstraordinær Arbejdsløshed og Ulykker, som ere fremkaldte paa forskellig Maade af det sociale Livs Omstiftelser. Det er altsaa et meget frugtbart Princip, og derfor beklager jeg, at mine ærede Sidemænd (P. Holm og Hørdum), med hvem jeg ellers i meget sympatiserer, ikke kunne stemme for Forslaget, thi man kan ikke nægte, at et Lovforslag, der saa aabenlyst favoriserer de velstillede, saa aabenlyst gaar uden om Spørgsmaalet om Nøden, er et ganske godt Argument for dem, naar der bliver Tale om Folk, som gennem Tidene lide ganske anderledes Nød, og som der er ganske anderledes stærke Grunde til at hjælpe end her. Jeg skal ogsaa sige, at naar Staten vil give Erstatning for Tab, som Landbruget har lidt dels ved nedadgaende Konjunkturer dels ved Møntforandringen, Tab, som udgøre Milliarder, saa er denne Hjælp her kun grumme ringe, og den ærede Finansminister har maaste ikke ganske Ret, naar han siger, at man kunde tænke sig, at de Penge kunde bruges paa en bedre og anderledes fornuftig Maade, end der her er Tale om. Man kunde jo tænke sig en Kommission nedsat, der var udvalgt fra Landets forskellige Dele; det var det, man fandt paa i fordums Tid, at man nedsatte en Kommission og lod den uddøle Penge, hvor Tabene